

ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНІ СИСТЕМИ В БОРОТЬБІ З ВІДМИВАННЯМ ГРОШЕЙ

Р.М. Вороніна

НУ „Львівська політехніка”

Україна, м. Львів

roksolana12@mail.ru

На сьогодні в період постіндустріального або «інформаційного» суспільства доступ до інформаційних ресурсів та технологій має надважливе значення. Глобалізація ринків і фінансових потоків у поєднанні з їх віртуалізацією сприяють зростанню організованої злочинності, яка активно використовує переваги технологічних досягнень. Для відмивання грошей злочинці використовують складні фінансові системи, електронні гроші, розрахунки через Інтернет та інші інформаційні технології [1]. Тому злочинцям потрібно протиставити сучасні потужні інформаційно-аналітичні системи, а також кваліфікованих фахівців у сфері інформаційних технологій. Причому вони повинні бути не лише у правоохоронних органах та інших структурах, що займаються боротьбою з відмиванням грошей, а й в банківських, фінансових і не фінансових установах, які можуть бути використані для цих злочинних цілей.

У підрозділі фінансової розвідки України, який є уповноваженим органом в сфері протидії та запобігання легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, функціонує Єдина державна інформаційно-аналітична система (ЄДІС), що працює з використанням штучного інтелекту. Вона об'єднує інформацію всіх державних органів, а також інформацію, отриману від суб'єктів первинного фінансового моніторингу. З березня 2008 року ЄДІС працює повнофункціонально та дозволяє обробляти і аналізувати величезні потоки інформації [2].

У суб'єктів державного та первинного фінансового моніторингу інформаційно-аналітична система повинна поєднуватись із процесами операційного ризик-менеджменту з метою зменшення ризиків витоку

інформації через неполадки програмного забезпечення, технічного оснащення, хакерські атаки, процедурні помилки або шахрайство з боку власних працівників. Воно набуває особливої актуальності, зважаючи на характер інформації, що міститься в базах даних, та може містити комерційну та банківську таємницю, а також персональні дані [3]. Для реалізації цього завдання бази даних варто розміщувати на окремих серверах, та вчасно оновлювати програмне і технічне забезпечення операційної діяльності.

Для ефективного первинного фінансового моніторингу не лише його суб'єкти повинні надавати інформацію Уповноваженому органу, а й він разом з іншими державними органами повинен сприяти тісному інформаційному обміну між всіма його елементами. Нами пропонується сформувати єдину базу даних доступну суб'єктам первинного фінансового моніторингу із ідентифікаційними даними суб'єктів фінансових відносин, даними правоохоронних органів щодо правопорушень осіб, особливо пов'язаних із предикатними злочинами до відмивання грошей та економічними злочинами, в тому числі шахрайство, а також злочинами відмивання грошей. Доступ до цієї бази даних повинен бути чітко регламентованим із обмеженим колом осіб, що мають доступ до комерційної таємниці, і, крім того, кожен вхід у цю базу даних повинен реєструватись для уникнення зловживання. Така база даних дозволить банківським установам та іншим суб'єктам первинного фінансового моніторингу адекватно оцінити ризик клієнта та знизити ризик використання даної установи для протиправних цілей. Більше того, сучасні інформаційно-аналітичні системи із поточними базами даних повинні бути у всіх фінансових установах щоб протиставити злочинцям адекватний захист.

ВИКОРИСТАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Електронний ресурс Державного комітету фінансового моніторингу України: <http://www.sdfm.gov.ua> ;
2. Електронний ресурс Financial Action Task Force: <http://www.fatf-gafi.org>.
3. Чижів О.В. Протидія шахрайству у фінансовому секторі як один із способів зменшення обсягів тіньової економіки. Актуальні проблеми економіки, №12 (114), 2010, с. 171-179.